

ЗВО «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра перекладу та філології

**ПОРІВНЯЛЬНА ГРАМАТИКА
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Галузь знань
Спеціальність
Освітній рівень
Освітня програма

**03 «Гуманітарні науки»
035 «Філологія»
перший (бакалаврський)
Англійська мова (переклад)**

Вид дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

**обов'язкова
іноземна (англійська)**

**Івано-Франківськ
ЗВО «Університет Короля Данила»
2022/2023**

ЗАТВЕРДЖЕНО на засіданні кафедри перекладу та філології
Протокол № 1 від 01.09.2022 р.

Розробник:

Бойчук Василь Миколайович – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри перекладу та філології

Контактний телефон викладача	+038(067)987-18-69
e-mail	vasyl.m.boichuk@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра перекладу та філології, середа 15.10–16.30
Посилання на сайт	https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=280

**Лист оновлення та перезатвердження силабуса
навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника силабуса НД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта освітньої програми
2022–2023	01.09.2022	1		

ВСТУП

«Порівняльна граматики» є однією з провідних теоретичних дисциплін лінгвістичного циклу, які вивчаються в закладі вищої освіти.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є принципи й закономірності побудови граматики сучасної англійської мови, морфологічних і синтаксичних одиниць, особливості їх функціонування.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Порівняльна граматики» тематично пов'язана з дисциплінами, що вивчаються згідно з навчальним планом освітньої програми «Англійська мова (переклад)», як-от: «Практика мовлення», «Порівняльна лексикологія», «Вступ до мовознавства», «Вступ до спеціальності», «Практична граматики» тощо.

Основна мета вивчення курсу «Порівняльна граматики» – навчити студентів основних принципів і закономірностей граматичної будови сучасної англійської мови в аспекті її структури й функціонування, сучасних підходів до аналізу мовних одиниць і явищ, а також розвинути в слухачів науково-лінгвістичне мислення, уміння орієнтуватися в науковій лінгвістичній інформації, розуміти природу граматичних явищ і процесів.

У результаті вивчення курсу студент повинен **уміти:**

– на основі спостереження мовних фактів робити узагальнення про ті чи ті граматичні процеси сучасної англійської мови, порівнювати їх з аналогічними процесами української мови;

– надавати правильну теоретичну інтерпретацію мовним явищам;

– ілюструвати кожне теоретичне положення конкретними мовними прикладами;

– працювати з науковою лінгвістичною літературою;

– використовувати сучасні методи лінгвістичного аналізу для інтерпретації мовних явищ.

Основні завдання курсу:

– ознайомити студентів з основними теоретичними положеннями про граматичну будову сучасної англійської та української мов з використанням сучасних лінгвістичних теорій;

– розвинути вміння використовувати знання з граматики мови для практичного викладання англійської мови;

– оптимізувати вміння працювати з науковою лінгвістичною літературою;

– знаходити інформацію, що може бути використана як для лінгвістичного аналізу, так і перекладацької практики.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	3	
Семестр	5	
Кількість кредитів ECTS	3	90 год.
Аудиторні навчальні заняття	лекції	-
	семінари, практичні заняття	30 год.
	лабораторні	-
Самостійна робота		30 год.
Форма підсумкового контролю	екзамен	30 год.

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Основи теорії мовної комунікації	Порівняльна лексикологія
Практична граматики	Порівняльна стилістика
Теорія перекладу	

Професійні компетентності, яких набувають студенти внаслідок вивчення навчальної дисципліни згідно зі Стандартом вищої освіти України за спеціальністю 035 «Філологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, ступеня вищої освіти «Бакалавр», затвердженого наказом МОН України № 869 від 20.06.2019 року

Код компетентності	Назва компетентності	Результати навчання
ЗК 6.	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.
ФК 1.	Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.	ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератури, що вивчається, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ФК 3.	Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.	ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
ФК 8.	Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.	ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності. ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Упродовж навчання студент повинен дотримуватися «Кодексу корпоративної етики ЗВО «Університет Короля Данила» (режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/0B4NbRNvUPmyvRktPNW5aakN4cTFhS3p1aDhEZ1VoVkJUM3Aw/view>): прагнути до створення в університеті сприятливого психологічного клімату, дотримуватися загальноновизнаних етичних норм поведінки, підтримувати дух університетського співтовариства в навчальній, професійній і громадській діяльності, що базується на принципах чесності, ввічливості, толерантності, добросовісності, відповідальності, шанобливості та справедливості.

Також здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися [Правил внутрішнього розпорядку ЗВО «Університет Короля Данила»](#), зокрема дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу, з повагою ставитися один до одного, бути урівноваженими, уважними. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до графіка консультацій або в зазначений викладачем час.

Вільне відвідування лекцій надається студентам, що навчаються за індивідуальним графіком.

Дистанційне навчання за потреби відбуватиметься на основі навчальної платформи Moodle, куди викладач завантажуватиме лекційні матеріали, презентації та завдання для семінарських і практичних занять.

Оскарження процедури проведення й результатів контрольних заходів відповідно до [«Положення про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти»](#) розглядає та вирішує перший проректор або проректор з навчальної роботи на підставі заяви студента або подання декана.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання знань студентів відбуватиметься відповідно до:

1. оволодіння ними основних теоретичних положень про граматичну систему англійської мови порівняно з українською (семінарські та практичні заняття, поточне та контрольне оцінювання);
2. здатності вирішувати практичні завдання з контрастивного аналізу української та англійської мов і подальшого застосування знань у майбутній професії;
3. здатності до теоретичного мислення та глобального розуміння системи мови загалом, її національно-специфічних елементів для вирішення практичних завдань сучасної лінгвістики (підготовлена презентація).

Оцінювання знань студентів здійснюється згідно з Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань і визначення рейтингу здобувачів освіти від 30.08.2022 р.

При поточному контролі оцінюються: письмові контрольні роботи, відповіді на семінарських заняттях і виконання практичних завдань; крім цього, беруться до уваги самостійна підготовка студента з певної теми та її презентація на занятті.

Оцінка **«відмінно»** за дисципліну «Порівняльна граматики» виставляється, якщо студент регулярно відвідує заняття, виявляє ґрунтовні знання предмета навчальної дисципліни, успішно оволодів науковою термінологією, робить виважені узагальнення, теоретично правильні висновки під час порівняльного аналізу англійської та української мов, демонструє належні навички прикладного застосування методів лінгвістичного аналізу, готує презентаційні матеріали для самостійної роботи, успішно виконує практичні завдання.

Оцінка **«добре»** за дисципліну «Порівняльна граматики» виставляється, якщо студент регулярно відвідує заняття, виявляє належні знання предмета навчальної дисципліни, оволодів науковою термінологією, однак допускає незначні неточності в її розумінні й трактуванні, здатний у цілому робити узагальнення й обґрунтовані висновки, порівнюючи явища граматичної системи англійської та української мов, не повною мірою демонструє навички прикладного застосування методів лінгвістичного аналізу, готує презентаційні матеріали для самостійної роботи, успішно виконує більшість практичних завдань.

Оцінка **«задовільно»** за дисципліну «Порівняльна граматики» виставляється, якщо студент відвідує заняття і вчасно відпрацьовує пропущені, виявляє посередні знання предмета навчальної дисципліни, з труднощами оволодів науковою термінологією й допускає неточності в її розумінні й трактуванні, не завжди в змозі робити узагальнення та висновки, порівнюючи явища лексичної системи англійської та української мов, допускає помилки під час прикладного застосування методів лінгвістичного аналізу, не повністю розкриває зміст теми в презентаційних матеріалах для самостійної роботи, відчуває труднощі під час виконання практичних завдань.

Оцінка «незадовільно» за дисципліну «Порівняльна грамати́ка» виставляється, якщо студент нерегулярно відвідує заняття й невчасно відпрацьовує пропущені, виявляє незадовільні знання предмета навчальної дисципліни, не розуміє наукової термінології, а тому не може зробити узагальнень і висновків, порівняти явища граматичної системи англійської та української мов, допускає суттєві помилки під час прикладного застосування методів лінгвістичного аналізу, не може розкрити зміст теми в презентаційних матеріалах для самостійної роботи, не в змозі правильно виконувати практичні завдання.

Студентам, які беруть активну участь у науково-дослідній роботі: конференціях, студентських наукових гуртках, підготовці публікацій, – а також були учасниками олімпіад, конкурсів, надаються додаткові бали з дисципліни.

Шкала оцінювання знань студентів: національна та ECTS

Шкала в балах	Національна шкала	Шкала ЄКТС
90–100 балів	5 «відмінно»	A
83–89 балів	4 «дуже добре»	B
76–82 бали	4 «добре»	C
68–75 балів	3 «задовільно»	D
60–67 балів	3 «достатньо»	E
35–59 балів	2 «незадовільно»	F
0–34 бали	2 «неприйнятно»	FX

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Виклад навчального матеріалу з дисципліни «Порівняльна грамати́ка», його теоретичне опанування, критичне осмислення й розуміння, а також уміння використати ефективно в подальшій навчально-науковій і професійній діяльності забезпечуються комплексом методів, головними з яких є:

1) **пояснювально-ілюстративний метод** (розповідь, лекція, навчальна або методична література, словесні, наочні прийоми);

2) **репродуктивний метод** (виконання практичних завдань, підготовка презентаційних матеріалів у встановленому форматі, застосування прийомів лінгвістичного аналізу, практичні методики);

3) **метод проблемного викладення** (прийом порівняння різних поглядів і підходів до вирішення проблеми, демонстрація способу розв'язання завдання);

4) **частково-пошуковий, або евристичний метод** (прийом наукового пошуку, активізації мислення, спонукання до пізнання);

5) **дослідницький метод** (прийом самостійного опрацювання наукової літератури, джерел, прийом спостереження, методи синтезу й аналізу, індукції та дедукції).

Обов'язковою для всіх студентів є письмова форма контролю – екзамен у тестовій формі, що оцінюється в 100 балів.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів.

У разі недотримання цієї норми, замість «н» у журналі буде виставлено «0»

(нуль) балів без права перескладання.

Студенти повинні мати оцінки з не менше 50% аудиторних занять.

Підсумкова оцінка в навчальному електронному журналі генерується автоматично.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів.

Усі студенти, що отримали 35 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю й на підставі укладання додаткового договору здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. Також до семестрового контролю не допускаються студенти, що не оплатили за навчання.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОРІВНЯЛЬНА ГРАМАТИКА»

Unit 1. Introduction to Contrastive Grammar.

1. Contrastive Grammar as a linguistic discipline.
2. Basic notions of Contrastive grammar.
3. Basic notions of Grammar: functions of language, language as a structure, the system of language, syntagmatic and paradigmatic relations, linguistic signs as units of two fold nature.
4. Types of Languages.

Unit 2. Basic Grammar Notions.

1. Grammatical meaning.
2. The characteristic features of a grammatical category.
3. Means of expressing grammatical meanings.
4. Grammatical oppositions.

Unit 3. Contrastive Morphology.

1. Morphemic structure of words.
2. The word and word-forming means.
3. Parts of speech.

Unit 4. The Noun in English and Ukrainian.

1. General characteristics of the Noun.
2. Isomorphic classes of Nouns in the contrasted languages.
3. Categories of number, case and gender in the contrasted languages.

Unit 5. The Adjective, Numeral and Pronoun in English and Ukrainian.

1. Classes and categories of the Adjective.
2. Typological features of the Numeral.
3. Pronouns in English/Ukrainian.

Unit 6. The Article.

1. The status of the article.
2. The category of definiteness/indefiniteness.
3. Semantic structure of the article.
4. Articles as the Theme-and-Rheme markers.

Unit 7. Functional Parts of Speech in English and Ukrainian.

1. Prepositions.
2. Conjunctions.
3. Particles.
4. Interjections.

Unit 8. The Verb in English and Ukrainian.

1. General features of the Verb.
2. Grammatical categories of person, number and gender.
3. Grammatical category of Tense.
4. Grammatical category of Aspect.
5. Grammatical category of Voice.
6. Grammatical category of Order.
7. Grammatical category of Mood.

Unit 9. Verbals in English and Ukrainian.

1. General characteristics of non-finite forms.
2. The Infinitive.
3. The Gerund.
4. The Present Participle.
5. The Past Participle.

Unit 10. The Adverb and Stative in English and Ukrainian.

1. Adverbs and Statives in English and Ukrainian.
2. Statives and their Typological Characteristics.

Unit 11. Contrastive Syntax. Phrases in English and Ukrainian.

1. Typological constants in the syntactic system.
2. Types of phrases in English and Ukrainian.
3. Phrases of subordination:
 - 3.1. Noun phrases.
 - 3.2. Verb phrases.
 - 3.3. Adjective phrases.

Unit 12. The Simple sentence in English and Ukrainian.

1. Definition of the sentence.
2. Structural types of sentences.
3. One member and two member sentences.
4. Parts of the sentence.

Unit 13. The Composite Sentence in English and Ukrainian.

1. Definition of composite sentences.
2. Compound sentences.
3. Complex sentences.

Unit 14. Contrastive Pragmatics. Pragmatic types of sentences in English and

Ukrainian.

1. Communicative types of sentences.
2. Pragmatic types of sentences.
3. Speech Act Theory.
4. Direct/indirect speech acts.

Unit 15. Politeness in English and Ukrainian.

1. Approaches to Politeness.
2. Politeness in terms of principles of conversation.
3. Politeness and management of face.

Самостійна робота

Назва теми	Зміст завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Рекомендовані джерела інформації
1. Introduction to Contrastive Grammar.	1. Home task (СДО). 2. Additional educational materials (СДО). 3. Presentation (supplementary) (СДО).	2	2, 3, 5, 6
2. Basic Grammar Notions.	1. Supplementary presentation (СДО). 2. Home task (СДО).	2	1, 2, 4, 5
3. Contrastive Morphology.	1. Presentation «Part of speech» (СДО). 2. Homework (СДО).	2	2, 3, 7, 8
4. The Noun in English and Ukrainian.	1. Homework (СДО). 2. Supplementary educational materials (СДО).	2	2, 5, 6
5. The Adjective, Numeral and Pronoun in English and Ukrainian.	1. Homework (СДО). 2. Supplementary reading (adjective) (СДО). 3. Supplementary reading (pronoun) (СДО).	2	1, 4, 8
6. The Article.	1. Supplementary presentation (СДО). 2. Home task (СДО).	2	2, 3, 5, 7
7. Functional Parts of Speech in English and Ukrainian.	1. Homework (СДО). 2. Supplementary presentation (СДО).	2	1, 3, 7, 8
8. The Verb in English and Ukrainian.	1. Homework (СДО). 2. Supplementary presentation (СДО).	2	1, 4, 7, 8

9. Verbals in English and Ukrainian.	1. Homework (СДО). 2. Reviewing the issues of the seminar (СДО).	2	1, 2, 3
10. The Adverb and Stative in English and Ukrainian.	1. Homework (СДО). 2. Reviewing the issues of the seminar (СДО).	2	2, 4, 6, 8
11. Contrastive Syntax. Phrases in English and Ukrainian.	1. Homework (СДО). 2. Reviewing the issues of the seminar (СДО).	2	2, 3, 5, 7
12. The Simple sentence in English and Ukrainian	1. Homework (СДО). 2. Reviewing the issues of the seminar (СДО).	2	2, 5, 8
13. The Composite Sentence in English and Ukrainian.	1. Homework (СДО). 2. Reviewing the issues of the seminar (СДО).	2	2, 4, 5, 6
14. Contrastive Pragmatics. Pragmatic types of sentences in English and Ukrainian.	1. Homework (СДО). 2. Reviewing the issues of the seminar (СДО).	2	2, 6, 7
15. Politeness in English and Ukrainian.	1. Reviewing the issues of the seminar (СДО).	2	2, 3, 5
Усього		30 год.	

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Верба Л. Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов : посібник для перекладацьких відділень вузів. Вінниця : Нова Книга, 2003. 160 с.
2. Гладуш Н. Ф. Теоретична граматики англійської мови в таблицях : навч. посіб. Київ : ТОВ «ВТС Принт», 2012. 188 с.
3. Гладуш Н. Ф., Павлюк Н. В. Contrastive Grammar: Theory and Practice : навч. посіб. Київ, 2019. 296 с.
4. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов (англ. мовою) : навчальний посібник. Вінниця : Нова книга, 2003. 464 с.
5. Левицький А. Е. Порівняльна граматики англійської та української мов : підр. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008.
6. Blokh M. Y. A Course in Theoretical English Grammar. Москва : Высшая школа, 2003.
7. Karamysheva I. Contrastive Grammar of English and Ukrainian Languages. Third edition, revised. Vinnitsia : Nova Knyha Publishers, 2017.
8. Morokhovskaya E. J. Fundamentals of Theoretical Grammar. Kiev : Vysca Skola, 1984.

Додаткова література

9. Brown G., Yule G. Discourse analysis. Cambridge : Cambridge Univ. Press, 1983.
10. Crystal D. The Cambridge Encyclopedia of the English Language. Cambridge : Cambridge Univ. Press, 1995.
11. Leech G. N. Principles of Pragmatics. London, New York : Longman, 1983.
12. Widowson H. G. Linguistics. Oxford : Oxford Univ. Press, 1996.
13. Yule G. Pragmatics. Oxford : Oxford Univ. Press, 1996.

Електронні інформаційні ресурси

14. Cambridge Dictionary. URL : <https://dictionary.cambridge.org> (дата звернення : 31.08.2022).
15. Macmillan Dictionary. URL : <https://www.macmillandictionary.com> (дата звернення : 31.08.2022).